

(Реаговање на текст ["Ко је рекао 'забранили'"](#) ; ВРЕМЕ 1113)

Шта би било кад би сви људи на свету следили пример младог Растка Немањића, одрекли се световног живота, отишли у манастир и посветили се монашком животу? Јасно – човечанство би изумрло, јер би сви живели у целибату, па самим тим не би могли имати потомство. Како је по уваженом социологу Слободану Антонићу, "универзализација сексуалног понашања ('шта би било када би се *сви* тако понашали') једна од уобичајених метода моралног процењивања и показује јасан вредносни статус који различити облици понашања могу имати у друштвеној хијерархији", онда из тога директно следи да се *монашки облик понашања*

мора налазити поприлично ниско у "друштвеној хијерархији". У сваком случају, ниже од незаштићеног ванбрачног секса између особа супротног пола, јер кад бисмо сви имали незаштићени ванбрачни секс, човечанство свакако не би нестало. У том смислу, понашање Ивандера Холифилда који је, по свој прилици, отац најмање једанаесторо ванбрачне деце, од једанаест различитих мајки, свакако има много виши "вредносни статус", од одлуке младог Растка да залупа на "капије манастирске".

Срећом, како великодушно додаје Антонић, овакво рангирање облика сексуалног понашања "не подразумева да се ниже рангирани облик понашања мора дискриминисати, или чак забранити". Ово је свакако поприлично олакшање за монахе широм света, с обзиром на то да је још Бентам приметио да "ако би хомосексуалце требало живе спаљивати само из разлога њиховог негативног утицаја на наталитет, онда монахе треба пећи на тихој ватри". Па ипак, питање на које Антонић не одговора, а које ми се чини кудикамо занимљивијим, није да ли овакво вредносно рангирање *мора* да подразумева дискриминацију или забрану "ниже рангираног облика понашања", већ да ли оно *може*

да подразумева његову дискриминацију и забрану, односно: да ли из оваквог рангирања следи да је морално допустиво "ниже облике понашања", и оне који их практикују,

третирати неједнако пред законом. Судећи по "Иницијативи за спас Србије", коју потписује уредништво НСПМ, рекло би се да је одговор позитиван, јер се у овом документу захтева "забрана хомосексуалне пропаганде и промоције међу малолетним лицима", док се слична забрана не тражи за "хетеросексуалну пропаганду и промоцију". Али, шта је са монашком пропагандом и промоцијом? Треба ли и њу забранити у намери да се предупреди масовно одушевљавање Растковим примером међу децом и омладином, те, следствено, поплава позног лупања на капије манастирске, а у коначном – и нестанак човечанства? Ово би свакако значило избацивање славне Илићеве песме из школског програма, али би ваљало избацити и оно "Ускликнимо с љубављу Светитељу Сави", и заменити га нечим прикладнијим, нечим што промовише "више рангиране облике сексуалног понашања", рецимо – "Ускликнимо с љубављу Ивандеру Холифилду".

Читатељка ће можда одмахнути руком на овај мој предлог, али, како је одавно приметио већ поменути Цереми Бентам, нема никакве сумње да је целибат много већа опасност по репродукцију од хомосексуалног понашања, из простог разлога што хомосексуално понашање не искључује могућност хетеросексуалног понашања, па самим тим ни репродукције, док завет целибата, уколико је иоле искрен, искључује сваку такву могућност. Стога се оно што смо назвали *монашким обликом понашања* у Антонићевој "друштвеној хијерархији" мора налазити ниже и од хомосексуалности, па ако већ треба забранити промоцију хомосексуалности, онда сасвим сигурно ваља забранити и промоцију монаштва.

Све је ово, наравно, шала. Антонићево рангирање облика сексуалног понашања на основу теста универзализације, не може ни бити било шта друго до предмет шале. Износити га као озбиљан аргумент, значило би или ништа не знати, или пак бити неискрен, односно износити га у *лошој вери* – не зато што га сматрате исправним, него зато што га сматрате *ефектним*.

У било ком од ова два случаја нема места озбиљном разматрању овог давно побијеног и исмејаног аргумента. Тражити да се његово понављање третира као део релевантне научне дебате о сексуалној етици, исто је што и тражити да се озбиљно бавимо тврдњом да се Земља налази на леђима четири слона, као доприносом савременој астрономији.

Антонић тврди да је Јована Глигоријевић својим чланком ускратила "право да се мисли другачије", те да је "извршила јасну дисквалификацију НСПМ-а из простора демократске и цивилизоване јавности", и додаје: "Ако је 'јавност' Јоване Глигоријевић таква да је само једно (њено) мишљење пожељно, док су сва друга подложна исмевању, извртању и дисквалификацији, онда таквој јавности, бојим се, много више приличе неки други

придеви него 'демократска' и 'цивилизована'." Насупрот томе, Антонић се залаже за "плурализам мишљења" и "нијансираност становишта", па и онаквих каква се износе и заступају у тексту Слободана Јанковића, "О хомосексуалности, педофилији и Закону о забрани дискриминације".

Пре свега, Јована Глигоријевић није никоме ускратила право да мисли другачије, нити је тврдила да је "само њено мишљење пожељно". Њен текст је просто критика последњег броја часописа "Нова српска политичка мисао", а критика није препрека плурализму мишљења, већ једна од његових манифестација, баш као што су то и исмевање, извртање, па, зашто да не – и дисквалификација. Свако има право да своје мишљење јавно изнесе, али нико нема право на то да оно буде заштићено од критике, па чак ни оне жучне, или промашене (мада, по мом мишљењу, текст Јоване Глигоријевић није ниједно од ова два).

"Ко је рекао 'забрани'?", зачуђено се пита Антонић. Ваља му освежити памћење. То је, не тако давно, рекао он сам, у часопису "Геополитика" (септембар, 2011): "Чак и да није извесно да ће организовање 'Прајда' довести до поновљеног насиља, чињеница да огромна већина грађана Београда и Србије осећа моралну одвратност према геј паради довољан је разлог да се њено одржавање не допусти у центру Београда, или на отвореном простору." Тако се, дакле, брани демократска и цивилизована јавност: тиме што ће се једној групи грађана забранити учешће у њој. Тако се брани плурализам: позивима на одузимање основног политичког права – права на слободу окупљања – једној рањивој мањини, а све у име већинске "моралне одвратности". (Није неопходно прибегавати тесту универзализације да би се закључило шта следи из овог Антонићевог принципа у случају да се на месту гејева нађу Роми, црнци, Јевреји или Срби. Ако је већинска морална одвратност довољан основ за одузимање политичких права "одвратној" мањини, а по Антонићу то јесте случај, онда је сасвим свеједно која је мањина у питању.)

О каквом је ту онда "плурализму мишљења" реч? Ево о каквом. У већ поменутом тексту који Антонић узима у заштиту, Слободан Јанковић пише: "Изгледа да постоји веза између хомосексуализма и педофилије, али у овој студији то је питање само постављено, но на њега није и дефинитивно одговорено." Ето, таква је то нијансираност становишта у којој се без конклузивних доказа, мањинске групе, онако узгред, оптужују за склоност најтежим злочинима. Будући да, како Антонић с поносом истиче, "ниједан од пристиглих текстова није био дисквалификован због теоријског или политичког становишта његовог аутора", слутим да ћемо у неком наредном броју НСПМ-а имати прилику да прочитамо још неку, сасма научну, тврдњу попут ове. Рецимо: "Изгледа да постоји веза између јеврејства и ритуалног убијања деце, али у овој студији то је питање само постављено, но на њега није дефинитивно одговорено." Ако вам је до оваквог плурализма мишљења,

Како се бранио плурализам

Пише: Растислав Динић
петак, 18 мај 2012 07:28

идите у НСПМ.

[\(Време, 10. мај 2012\)](#)